

Міністерство освіти і науки України

Луцький національний технічний університет

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет бізнесу та права

(повне найменування факультету)

Кафедра підприємництва, торгівлі та логістики

(повна найменування кафедри)

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗА СТУПЕНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БАКАЛАВР»**

**УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ПОТОКАМИ
ПІДПРИЄМСТВА (НА МАТЕРІАЛАХ ПРАТ “СКФ УКРАЇНА”)**

спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Логістика

(назва освітньої програми)

Виконав: здобувач вищої освіти
Групи ПТБ(ЛГ)-42
Крук Іван Васильович

(підпис)

Керівник:
д.е.н., проф.
Ковальська Любов Леонідівна

(підпис)

Кваліфікаційну роботу
допущено до захисту
«...» ... 2024 р.

К.е.н., доцент

Гарант освітньої програми:

Кулик Юлія Михайлівна

(підпис)

Луцьк – 2024 року

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет бізнесу та права

Кафедра підприємництва, торгівлі та логістики

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 076 Підприємство, торгівля та біржова діяльність

Освітня програма: Логістика

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

« ___ » _____ 202__ р.

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Крука Івана Васильовича

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи «Управління фінансовими потоками підприємства (на матеріалах ПрАТ «СКФ Україна»). _____

Керівник роботи: д.е.н., проф. Ковальська Любов Леонідівна

затверджені наказом закладу вищої освіти від «30» грудня 2023 р. № 451/01-02

2. Строк подання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи « ___ » _____ 202__ р.

3. Вихідні дані до роботи бухгалтерська та статистична звітність, нормативно-правові документи, засновницькі документи підприємства, літературні джерела, інші пов'язані джерела інформації

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, що потрібно розробити):

ВСТУП. РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА. РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА. ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ. ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ. ДОДАТКИ

5. Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу:

Лист 1. Аналіз основних економічних показників діяльності ПрАТ «СКФ Україна»

Лист 2. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємства

Лист 3. Аналіз показників рентабельності діяльності ПрАТ «СКФ Україна»

Лист 4. Аналіз показників фінансового стану ПрАТ «СКФ Україна»

Лист 5. Аналіз показників якості фінансових потоків ПрАТ «СКФ Україна»

Лист 6. Аналіз вихідних показників результативності фінансових потоків ПрАТ «СКФ Україна»

Лист 7. Аналіз результативності фінансових потоків ПрАТ «СКФ Україна»

Лист 8. Оцінка ефективності управління фінансовими потоками підприємства за критеріями

Лист 9. Показники ефективності реалізації проєкту

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис	
		завдання 1	завдання 2
<i>Теоретичний розділ</i>	<i>Ковальська Л.Л.</i>		
<i>Аналітичний розділ</i>	<i>Ковальська Л.Л.</i>		
<i>Висновки та пропозиції</i>	<i>Ковальська Л.Л.</i>		
<i>Нормоконтроль</i>	<i>Хомяк Н.В.</i>		

7. Дата видачі завдання 01 вересня 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи бакалавра	Строк виконання етапів роботи	Приміт
1.	<i>Обиритування теми</i>	<i>до 29.09.2023</i>	<i>Викона</i>
2.	<i>Огляд літератури із досліджуваної проблеми</i>	<i>до 28.10.2023</i>	<i>Викона</i>
3.	<i>Теоретичний розділ</i>	<i>до 29.12.2023</i>	<i>Викона</i>
4.	<i>Аналітичний розділ</i>	<i>до 09.03.2024</i>	<i>Викона</i>
5.	<i>Висновки та пропозиції</i>	<i>до 30.03.2024</i>	<i>Викона</i>
6.	<i>Формування списку використаних джерел</i>	<i>до 13.04.2024</i>	<i>Викона</i>
7.	<i>Формування додатків</i>	<i>до 04.05.2024</i>	<i>Викона</i>
8.	<i>Оформлення ілюстративного матеріалу</i>	<i>до 11.05.2024</i>	<i>Викона</i>
9.	<i>Нормоконтроль</i>	<i>до 01.06.2024</i>	<i>Викона</i>
10.	<i>Інструментальна перевірка на академічний плагіат</i>	<i>до 04.06.2024</i>	<i>Викона</i>
11.	<i>Представлення кваліфікаційної роботи бакалавра до захисту</i>	<i>до 06.06.2024</i>	<i>Викона</i>

Здобувач вищої освіти

(підпис)

Крук І.В.

(прізвище, ініціали)

Керівник кваліфікаційної роботи

(підпис)

Ковальська Л.Л.

(прізвище, ініціали)

АНОТАЦІЯ

Крук І.В. Управління фінансовими потоками підприємства (на матеріалах ПрАТ “СКФ Україна”). Рукопис.

Кваліфікаційна робота бакалавра ОП «Логістика» спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Луцький національний технічний університет. Луцьк, 2024.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з вступу, двох розділів, висновків і пропозицій, перелік джерел посилання, додатків.

Кваліфікаційна робота присвячена питанням управління фінансовими потоками підприємства.

У першому розділі роботи проведено теоретичні дослідження управління фінансовими потоками підприємства. Досліджено сутність фінансових потоків підприємства, наведено змістові характеристики даного поняття. Подано класифікацію фінансових потоків підприємства. Розглянуто особливості управління фінансовими потоками підприємства.

У другому розділі роботи наведено загальну характеристику діяльності підприємства, проаналізовано основні показники діяльності підприємства. Проведено аналіз та оцінку фінансових потоків підприємства. Здійснено комплексний аналіз ефективності управління фінансовими потоками підприємства.

У висновках та пропозиціях узагальнено результати дослідження, обґрунтовано напрями удосконалення управління фінансовими потоками підприємства та здійснено оцінку ефективності їх реалізації.

Ключові слова: підприємство, фінансові потоки, ефективність ліквідність фінансового потоку, окупність фінансового потоку, вхідні фінансові потоки, вихідні фінансові потоки, позитивний фінансовий потік, від’ємний фінансовий потік, сальдо фінансового потоку.

ANNOTATION

Kruk I.V. Management of financial flows of the enterprise (based on the materials of PrJSC "SKF Ukraine"). Manuscript.

Bachelor's qualification work of OP "Logistics" specialty 076 Entrepreneurship, trade and exchange activity. Lutsk National Technical University. Lutsk, 2024.

The bachelor's qualification work consists of an introduction, two sections, conclusions and proposals, a list of reference sources, appendices.

The qualification work is devoted to the issues of managing the company's financial flows.

In the first section of the work, theoretical studies of the management of financial flows of the enterprise were carried out. The essence of the company's financial flows has been studied, and the substantive characteristics of this concept have been given. The classification of financial flows of the enterprise is presented. The peculiarities of managing financial flows of the enterprise are considered.

In the second section of the work, the general characteristics of the enterprise's activity are given, the main indicators of the enterprise's activity are analyzed. An analysis and assessment of the company's financial flows was carried out. A comprehensive analysis of the effectiveness of managing the company's financial flows was carried out.

In the conclusions and proposals, the results of the research are summarized, the directions for improving the management of the company's financial flows are substantiated, and the effectiveness of their implementation is evaluated.

Key words: enterprise, financial flows, efficiency, liquidity of financial flow, payback of financial flow, incoming financial flows, outgoing financial flows, positive financial flow, negative financial flow, balance of financial flow.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА	9
1.1. Сутність фінансових потоків підприємства	9
1.2. Класифікація фінансових потоків підприємства	12
1.3. Управління фінансовими потоками підприємства	15
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА	19
2.1. Загальна характеристика підприємства ПрАТ «СКФ Україна» та аналіз основних показників його діяльності	19
2.2. Аналіз та оцінка фінансових потоків підприємства	27
2.3. Комплексна оцінка ефективності управління фінансовими потоками підприємства	38
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	40
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ	51
ДОДАТКИ	54

ВСТУП

Ефективність діяльності суб'єктів господарювання визначається вмінням формувати, використовувати та розпоряджатися фінансовими ресурсами. В процесі господарської діяльності в межах та поза межами підприємства циркулюють різні види потоків, центральне місце серед яких належить фінансовим потокам. Внаслідок цілеспрямованого руху фінансових потоків, підприємство має можливість формувати власні доходи та витрати; супроводжувати рух матеріальних, інформаційних, людських та інших його потоків; забезпечувати здатність погашати свої поточні та довгострокові зобов'язання; розвивати власну фінансову спроможність.

Підприємство, яке здатне ефективно використовувати управлінський інструментарій в управлінні фінансовими потоками, має можливість займати лідируюче положення на ринку та укріплювати свої конкурентні позиції на ньому. Тому, набувають особливої актуальності питання, пов'язані із ефективним управлінням фінансовими потоками підприємства. Здійснюючи дослідження понятійного апарату змісту фінансових потоків підприємства, варто зауважити, що даній проблематиці присвячені праці Ботвіної Н., Васюренко О., Галицького О., Концевої В., Майбороди О., Мороз Л., Петіної Л., Черевко В., Школьник І. та інші. Однак, і досі залишаються дискусійними питання сутності та особливостей управління фінансовими потоками підприємства.

Метою дослідження є пошук напрямів удосконалення управління фінансовими потоками підприємства. Завдання дослідження полягають у наступному:

- дослідити сутність та характеристики фінансового потоку підприємства;
- навести класифікацію фінансових потоків підприємства;
- дослідити особливості управління фінансовими потоками підприємства;
- навести загальну характеристику підприємства та аналіз основних показників його діяльності;

- здійснити аналіз та оцінку фінансових потоків підприємства;
- здійснити оцінку ефективності управління фінансовими потоками підприємства;
- розробити напрями удосконалення управління фінансовими потоками підприємства та оцінити ефективність їх впровадження.

Об'єктом дослідження є процес управління фінансовими потоками підприємства. Предметом дослідження є теоретико-прикладні підходи до управління фінансовими потоками підприємства.

В процесі дослідження застосовувалися такі методи:

- теоретичного аналізу та синтезу – при дослідженні сутності поняття «фінансовий потік» підприємства, визначенні особливостей управління фінансовими потоками підприємства;
- класифікації та структурування – при розгляді видів фінансових потоків підприємства та здійсненні їх класифікації;
- економічного аналізу – при проведенні аналізу та оцінки фінансових потоків підприємства;
- табличні та графічні – при наочному відображенні результатів аналізу та оцінки фінансових потоків підприємства;
- прогнозування – при формуванні прогнозних значень показників, які характеризують фінансовий потік підприємства.

При написанні кваліфікаційної роботи бакалавра використовувались такі інформаційні джерела як: статистична фінансова звітність підприємства ПрАТ «СКФ Україна», матеріали із інтернет ресурсів, навчальні посібники, підручники, монографії, періодичні видання.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність фінансових потоків підприємства

Результативність діяльності суб'єктів господарювання визначається вмінням ефективно формувати, використовувати та розпоряджатися фінансовими ресурсами. В процесі господарської діяльності в межах та поза межами підприємства циркулюють різні види потоків, центральне місце серед яких належить фінансовим потокам. Внаслідок цілеспрямованого руху фінансових потоків, підприємство має можливість формувати власні доходи та витрати; супроводжувати рух матеріальних, інформаційних, людських та інших його потоків; забезпечувати здатність погашати свої поточні та довгострокові зобов'язання; розвивати власну фінансову спроможність.

Підприємство, яке здатне ефективно використовувати управлінський інструментарій в управлінні фінансовими потоками, має можливість займати лідируюче положення на ринку та укріплювати свої конкурентні позиції на ньому. Тому, набувають особливої актуальності питання, пов'язані із ефективним управлінням фінансовими потоками підприємства. Здійснюючи дослідження понятійного апарату змісту фінансових потоків підприємства, варто зауважити, що даній проблематиці присвячені праці Ботвіної Н., Васюренко О., Галицького О., Концевої В., Майбороди О., Мороз Л., Петіної Л., Черевко В., Школьник І. та інші. Розглянемо існуючі підходи до змісту поняття «фінансовий потік підприємства».

У літературі побутують наступні думки з приводу сутності фінансового потоку:

– «як цілеспрямований рух фінансових ресурсів у процесі здійснення господарських операцій, внаслідок якого виникають економічні відносини» [1].

– «як сукупність потоків доходів або витрат всіх суб'єктів регіональної економічної системи» [2].

– «як цілеспрямований рух, зміну (обсягів, форм і видів) фінансових ресурсів певного суб'єкта господарювання, що відбувається спільно з відповідними йому грошовими потоками (еквівалентні фінансові потоки) або без них (без еквівалентні фінансові потоки)» [3].

– «спрямований рух фінансових ресурсів, пов'язаний з рухом матеріальних, інформаційних та інших ресурсних потоків як в рамках логістичної системи, так і поза нею» [4].

– «розподілений у часі документально оформлений рух фінансових коштів підприємства єдиних за змістом, формою і напрямом руху в процесі здійснення ним господарської діяльності, спрямованої на забезпечення його ефективного розвитку на всіх стадіях життєвого циклу»; «якісні характеристики фінансового стану підприємств та їх можливостей відповідати за своїми зобов'язаннями» [5].

– «цілеспрямований рух фінансових ресурсів у процесі здійснення господарських операцій, внаслідок якого виникають економічні відносини» [6];

– «цілеспрямований безперервний рух фінансових ресурсів аграрних підприємств і інтегрованих агропромислових виробництв, який характеризується наявністю грошових потоків і зміною обсягів, вартості, функціональної форми, видів, ліквідності в залежності від галузевого, функціонального або територіального рівня» [7];

– «спрямований рух фінансових ресурсів, який обумовлений необхідністю забезпечити переміщення відповідного товарного потоку» [8];

– «сукупність надходжень та виплат грошових коштів з урахування фактору часу, що формуються у процесі господарської діяльності» [9];

– «цілеспрямований рух фінансових ресурсів за певний проміжок часу з метою забезпечення ефективного безперебійного функціонування банку» [10].

Проведені дослідження та їх узагальнення дають можливість стверджувати, що фінансовий потік підприємства представляє собою (рис. 1.1):

- цілеспрямований рух фінансових ресурсів підприємства;
- сукупність потоків доходів і витрат підприємства;
- якісні характеристики фінансового стану підприємства.

Рисунок 1.1. Визначальні характеристики поняття «фінансовий потік» підприємства

З іншої сторони, важливими характеристиками фінансового потоку підприємства є:

- обсяг потоку – представляє собою вартісне вираження вхідного або вихідного фінансового потоку, який відображений на різних носіях;
- вартість потоку – представляє собою грошові витрати на проходження фінансового потоку;
- час і напрям потоку – представляє часовий горизонт (проміжок) та напрямок руху фінансового потоку [11].

У цілому, можна відмітити, що фінансовий потік підприємства:

- є об'єктом фінансового менеджменту підприємства, який підлягає аналізу та оцінці; управлінню та регулюванню з боку суб'єктів господарювання;

- виконує функцію формування, розподілу та використання фінансових ресурсів підприємства;
- видозмінює свою форму, вид, напрямок руху за різних умов середовища;
- визначає результативність діяльності підприємства.

Таким чином, зважаючи на наведені вище характеристики доцільно ефективно підходити до формування фінансових потоків, їх розподілу та ефективного використання.

1.2. Класифікація фінансових потоків підприємства

В процесі господарської діяльності підприємство оперує різними видами потоків, важливе місце серед яких займають фінансові потоки, які можуть бути різними за походженням, місцем виникнення, видом діяльності, призначенням тощо. Тому, важливо здійснити класифікацію фінансових потоків задля визначення можливих шляхів їх оптимізації та управління. У літературі існує ряд підходів до класифікації фінансових потоків підприємства [12, 13, 14, 15, 16]. Наприклад, одні науковці класифікують фінансові потоки за такими ознаками:

- «1) за напрямом руху (позитивний, негативний);
- 2) за методом числення (валовий, чистий);
- 3) за призначенням (закупівельний, виробничий, збутовий);
- 4) за періодичністю виникнення (регулярний, дискретний);
- 5) за рівнем достатності (надмірний, дефіцитний);
- 6) за масштабом (по підприємству, за окремими видами діяльності, за окремими структурними підрозділами, за окремими господарськими операціями);
- 7) за видом господарської діяльності (супроводжуючий рух продукції, супроводжуючий інвестиційну діяльність, супроводжуючий фінансову діяльність)» [17]. Інші науковці виділяють фінансові потоки за такими ознаками:

- «згідно мети діяльності (комерційний, некомерційний); — за роллю у господарській діяльності (господарський, інвестиційний, податковий, дивідендний);
- за видами зв'язків на підприємстві (горизонтальний, вертикальний);
- за видами діяльності (від операційної, фінансової, інвестиційної діяльності);
- за характером впливу на логістичну систему (системноутворюючий, системнозабезпечуючий, додатковий);
- за масштабами обслуговування логістичної системи (в логістичній системі, в логістичній підсистемі, за елементом логістичної системи, за логістичною операцією);
- за формою власності підприємства (приватного, колективного, комунального, спільного комунального, державного підприємств та підприємства, заснованого на змішаній формі власності);
- за рівнем передбачуваності (передбачуваний, умовнопередбачуваний, непередбачуваний);
- за характером руху (регулярний, дискретний);
- за спрямованістю руху (вхідний, вихідний); – за рівнем достатності (достатній, дефіцитний, профіцитний);
- за придатністю для прийняття фінансових рішень (релевантний, іррелевантний фінансовий, інкрементальний);
- за способом перенесення авансованої вартості на продукцію (супутній руху основних засобів, обумовлений рухом оборотних коштів);
- за методом вартісної оцінки (дисконтований, недисконтований); – за документальним оформленням руху (зумовлений розрахунковими документами у паперовому чи електронному вигляді);
- за часом виникнення (минулий, поточний, майбутній);
- за ступенем виконання поставлених завдань (плановий, фактичний, нормативний);

- за обліковою інформацією (звітного, майбутнього, минулого звітного періоду);
- по відношенню до логістичної системи (зовнішній, внутрішній);
- за наслідками управлінських рішень (збалансований, незбалансований);
- за формами розрахунків між учасниками логістичного ланцюга (за платіжними дорученнями, пластиковими картками, інкасовою, вексельною, акредитивною формами розрахунків, факторинговими операціями);
- за обсягами параметрів (з однаковими та неоднаковими параметрами);
- за інтервалами руху (з рівними та нерівними і інтервалами руху);
- за логістичними процесами (у постачанні, транспортуванні, виробництві, збуті, сервісному обслуговуванні, рециклінгу, аутсорсингу, розрахунках);
- за траєкторією руху (прямий, опосередкований);
- за стадіями логістичних процесів (ініціюючий, супутній, керуючий);
- за видами логістичних операцій (звичайний, реверсивний);
- за характером використання (безворотний, зворотний);
- за кількістю залучених елементів логістичної системи (простий, складний);
- за рівень управлінського впливу на процеси генерування (активний, пасивний)» [18].

Як бачимо, автор використовує досить розширений підхід до класифікації фінансових потоків підприємства, який може використовуватись на різних рівнях управління. Кожен із вище наведених видів фінансових потоків відіграє свою роль у забезпеченні фінансової спроможності та стратегічного розвитку підприємства. У даному випадку, основне завдання підприємства полягає у тому, щоб оптимізувати використання різних видів фінансових потоків задля забезпечення його позитивного сальдо. В іншому випадку, підприємству слід шукати ефективні рішення, спрямовані на зниження витрат, оптимізацію вихідного фінансового потоку та максимізацію вхідного. Тому, актуальними постають питання ефективного управління фінансовими потоками підприємства.

1.3. Управління фінансовими потоками підприємства

Забезпечення фінансової спроможності підприємства, його результативність залежить від ефективності управління фінансовими потоками. Управління фінансовими потоками підприємства представляє собою управлінський процес впливу суб'єкта управління на об'єкт управління з метою забезпечення його фінансової результативності.

Актуальність управління фінансовими потоками підприємства зумовлене наступними причинами:

- фінансові потоки є важливим елементом економічної системи підприємства, який визначає успіх його діяльності;
- ефективне управління фінансовими потоками дозволяє забезпечити оптимальну структуру капіталу підприємства та його фінансову рівновагу в цілому;
- ефективне управління фінансовими потоками підприємства дозволяє забезпечити ритмічність виробничого процесу;
- ефективне управління фінансовими потоками дозволяє зменшити боргові зобов'язання підприємства;
- ефективне управління фінансовими потоками є інструментом прискорення оборотності капіталу підприємства та скорочення тривалості операційного циклу;
- ефективне управління фінансовими потоками забезпечує фінансову спроможність підприємства.

Управління фінансовими потоками включає в себе сукупність елементів, які визначають результативність їх протікання як в межах самого підприємства, так і поза межами нього. Схему управління фінансовими потоками підприємства відобразимо на рисунку 1.2.

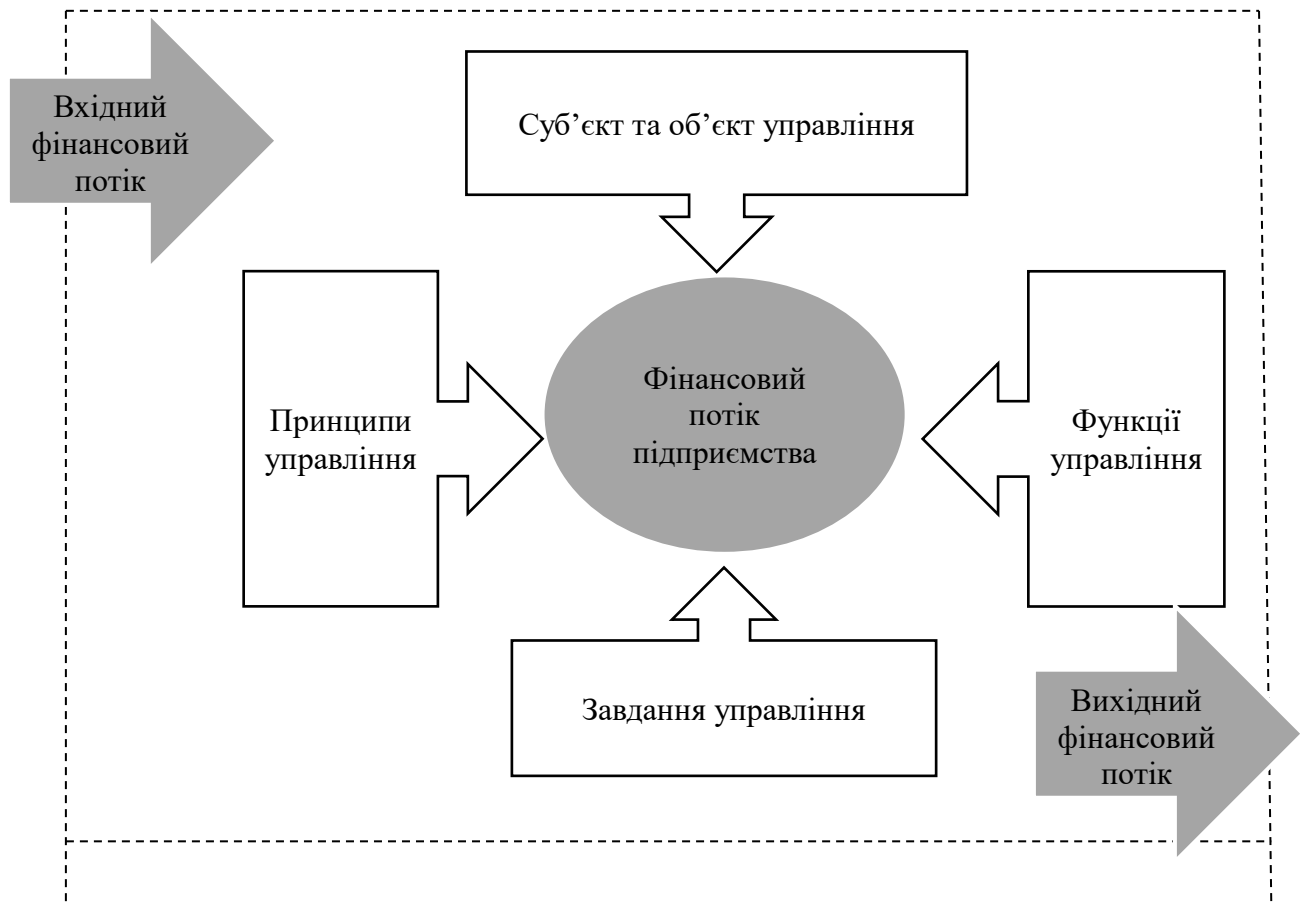

Рисунок 1.2. Схема управління фінансовими потоками підприємства
[складено на основі [19]]

Розглянемо ці елементи. Суб'єктом управління фінансовими потоками підприємства є його керівники, або фінансові менеджери. Об'єктом управління фінансовими потоками підприємства є:

- активи підприємства;
- власний та позиковий капітал;
- грошові кошти.

Основними завданнями управління фінансовими потоками підприємства є:

- забезпечення підприємства достатнім обсягом фінансових ресурсів у різні часові періоди;
- забезпечення високої результативності діяльності підприємства при мінімальних фінансових витратах;

- забезпечення збалансованості вихідних та вхідних фінансових потоків;
- забезпечення високої інтенсивності вхідних фінансових потоків;
- оптимізація капіталу підприємства (власного та позикового);
- забезпечення позитивного сальдо фінансового потоку підприємства;
- оптимальний розподіл фінансових потоків за структурними підрозділами підприємства [19].

Управління фінансовими потоками підприємства повинне здійснюватися згідно певних правил управлінської діяльності, тобто системи принципів. Вважаємо, що принципами управління фінансовими потоками підприємства є:

- системність – імплементація фінансових потоків у загальну економічну систему підприємства;
- стратегічна орієнтація фінансових потоків. Мається на увазі, що фінансові потоки підприємства мають спрямовуватися у ті види економічної діяльності, які є стратегічно важливим для забезпечення його довгострокового зростання;
- інформаційність фінансових потоків – застосування виваженої інформації для прийняття ефективних управлінських рішень щодо їх оптимізації;
- збалансованість фінансових потоків за напрямом, інтенсивністю руху, обсягом, часовим періодом тощо;
- динамічність та гнучкість фінансових потоків – передбачає їх адаптацію до мінливих умов зовнішнього середовища;
- варіативність прийняття управлінських рішень по оптимізації фінансових потоків [20];
- ефективність – передбачає розробку заходів щодо отримання позитивного фінансового потоку підприємства.

Важливим при управлінні фінансовими потоками підприємства є реалізація функцій, кожна із яких спрямована на забезпечення їх оптимізації. Серед основних функцій управління фінансовими потоками підприємства варто виділити наступні:

– планування фінансових потоків, яке передбачає побудову фінансового плану підприємства, плану доходів та видатків. Фактично мова йде про бюджетування фінансових ресурсів, побудови їх структури за доходами та видатками, а також консолідації в межах самого підприємства. Також в межах функції планування важливим є розробка стратегії управління фінансовими потоками підприємства, яка задаватиме цільові орієнтири та завдання по їх оптимізації та отриманню чистого фінансового потоку;

– організація фінансових потоків спрямована на створення центрів відповідальності за управління фінансовими ресурсами підприємства, визначення ієрархічної структури управління фінансовими потоками, осіб, які здійснюють безпосереднє управління фінансовими потоками;

– мотивація управління фінансовими потоками передбачає стимулювання персоналу підприємства загалом та фінансових менеджерів зокрема у збалансуванні вихідних та вхідних фінансових потоків, отриманні чистого фінансового потоку, а також покращенні фінансової результативності діяльності підприємства в цілому;

– аналіз фінансових потоків передбачає визначення залежності між фінансовими потоками підприємства та чинниками, що впливають на їх величину, розмір, структуру, інтенсивність руху тощо. Такий аналіз дозволяє виявити сильні та слабкі сторони в управлінні фінансовими потоками підприємства, а також ефективність їх руху;

– контроль за управлінням фінансовими потоками спрямований на регулювання їх руху відповідно до виявлених відхилень за визначеними цільовими показниками.

Таким чином, ефективне управління фінансовими потоками дозволить оптимізувати структуру капіталу підприємства та забезпечити його фінансову спроможність.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Загальна характеристика підприємства ПрАТ «СКФ Україна» та аналіз основних показників його діяльності

СКФ – передовий світовий постачальник технологій з 1907 р. Група володіє досвідом роботи в більш ніж 40 галузях промисловості і є провідним світовим виробником і постачальником продукції та послуг в наступних платформах:

- підшипники і підшипникові вузли;
- ущільнення;
- мехатроніка;
- сервіс і системи змащування.

СКФ досягає успіху завдяки накопиченим знанням, згуртованій роботі співробітників і прихильності принципам програми соціальної та екологічної відповідальності. Саме тому, СКФ займається розвитком нових технологій для зниження негативного впливу своєї діяльності та діяльності своїх клієнтів на навколишнє середовище.

На сьогодні загальна кількість працівників перевищує 48 тис. чол., а компанії СКФ присутні в більш ніж 130 країнах світу.

З 1998 року ПрАТ «СКФ Україна» входить до складу корпорації СКФ. Спеціалізація заводу – виробництво роликів конічних та голчатих підшипників, компонентів підшипників.

Основними споживачами продукції компанії є конвеєрні автомобільні заводи, які виготовляють вантажівки та дистриб'ютори.

Компанія виготовляє роликові конічні підшипники середньої розмірної групи (mTRB), які використовуються у вузлах вантажівок, та малої розмірної

групи (sTRB), які використовуються в коробках передач легкових автомобілів (основний споживач – Volkswagen).

Також компанія виготовляє компоненти роликів конічних підшипників (ролики, точені кільця, сепаратори), які реалізує заводам Групи СКФ.

Концепція діяльності підприємства наведена у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1. – Концепція діяльності підприємства

Бачення	Світ надійного обертання
Місія	Безумовний лідер в підшипниковому бізнесі
Рушійні сили	Розвиток з прибутковістю
	Якість
	Новаторство
	Простота і швидкість
	Сталий розвиток
Цінності	Високі етичні принципи
	Наділення повноваженнями
	Відкритість
	Командна робота

Аналіз основних показників діяльності ПрАТ «СКФ Україна» наведено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2. – Аналіз основних економічних показників діяльності
ПрАТ «СКФ Україна»

Показники	Роки			Абс. відхил., тис. грн.		Відн. відхил., %	
	2021	2022	2023	2022р./ 2021р.	2023р./ 2022р.	2022р./ 2021р.	2023р./ 2022р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Власний капітал підприємства, тис. грн	1121465	1187987	952764	66522	-2140751	5,93	-180,20
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	1980540	1708310	1340754	-272230	-3049064	-13,75	-178,48
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	1637087	1466394	1258750	-170693	-2725144	-10,43	-185,84
Валовий прибуток, тис. грн	343453	241916	82004	-101537	-323920	-29,56	-133,90
Чистий фінансовий результат (збиток), тис. грн	103632	18467	(217789)	-85165	199322	-82,18	1079,34

Продовження таблиці 2.2

1	2	3	4	5	6	7	8
Середньооблікова чисельність персоналу, чол.	1354	1224	1982	-130	-758	-9,60	-61,9
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн	543252	535190	509451	-8062	-1044641	-1,48	-195,19
Середньорічна вартість оборотних коштів, тис. грн	767274	863765	811414	96491	-1675179	12,58	-193,94
Середньорічна вартість капіталу, тис. грн	1310526	1398955	1320865	88429	-2719820	6,75	-194,42
Матеріальні витрати, тис. грн	1254572	1126542	990537	-128030	-2117079	-10,21	-187,93
Матеріаломісткість, грн/грн	0,63	0,66	0,74	0,03	-1,4	4,76	-212,12
Фондовіддача, грн/грн	3,64	3,19	2,63	-0,45	-5,82	-12,36	-182,45
Продуктивність праці, тис. грн	1462	1395	676	-67	-719	-4,58	-51,54
Дебіторська заборгованість, тис. грн	27022	-	-	-	-	-	-
Кредиторська заборгованість, тис. грн	152780	182339	100947	29559	-283286	19,35	-155,36
Рентабельність власного капіталу, %	9,2	1,5	(22,8)	-7,7	21,3	-83,70	1420,00
Рентабельність продукції, %	6,3	1,2	(173)	-5,1	171,8	-	-
Рентабельність підприємства, %	7,9	1,3	(16,4)	-6,6	-17,7	-	-

Наведений аналіз показників у таблиці 2.2 показує про погіршення фінансово-економічних результатів діяльності підприємства за досліджуваний період. Особливо чітко ця тенденція прослідковується у 2022 році, де основною причиною погіршення становища підприємства є військове вторгнення на територію України та оголошення воєнного стану в країні, та у 2023 році внаслідок руйнування одного зі стратегічних цехів підприємства. Це призвело до гальмування та зупинки окремих видів діяльності підприємства та зниження рівня його прибутковості і рентабельності в цілому. Можемо спостерігати, що

чистий дохід від реалізації продукції у 2022 році зазнав зниження на суму 272230 тис. грн (13,7%), а у 2023 році на 3049064 тис. грн (178%). Подібними темпами змінювалась собівартість реалізованої продукції: у 2022 році вона знизилась на 10,4%, а у 2023 році на 185%. Це призвело до зміни тенденцій валового прибутку підприємства. У 2022 році валовий прибуток підприємства зазнав зниження в сумі 101537 тис. грн (29,6%). У 2023 році він знизився ще більшими темпами, а саме на 133%. Відповідно, можемо спостерігати суттєві зміни у чистому фінансовому результаті діяльності підприємства. У 2021 році значення цього показника становило 103632 тис. грн. У 2022 році внаслідок значного спаду обсягів виробництва та реалізації продукції, чистий фінансовий результат діяльності підприємства знизився на 85165 тис. грн, де темп спаду становив 82,2%. Фактично підприємство втратило свою фінансову спроможність та свій фінансовий потенціал. У 2022 році чистий фінансовий результат діяльності підприємства складав 18467 тис. грн. У 2023 році можемо спостерігати збитковість підприємства у розмірі 217789 тис. грн.

Спостерігаємо щорічне зниження вартості основних засобів підприємства. У 2022 році середньорічна вартість основних засобів знизилась на 8062 тис. грн (1,5%). У 2023 році значення цього показника знизилось на 1044641 тис. грн. Зниження вартості основних засобів підприємства у 2022 а 2023 роках вплинуло на показник фондівдачі, який відповідно становив 3,19 грн / грн та 2,63 грн / грн. Таким чином, можемо спостерігати зниження ефективності використання основних засобів підприємства у 2022 році на 0,45 грн / грн, а у 2023 році на 5,82 грн / грн. Наслідком цього є більші темпи зниження чистого доходу від реалізації продукції, аніж темпи зниження вартості основних засобів.

На підприємстві можемо спостерігати щорічне зниження чисельності персоналу. У 2012 році чисельність персоналу підприємства становила 1354 особи, у 2022 році вона склала 1224 ос., що на 130 осіб менше минулого періоду. У 2023 році внаслідок руйнування одного із цехів підприємства, була різко знижена чисельність працівників, а саме на 758 ос. Відповідно, це

негативно вплинуло на показник продуктивності праці, який у 2022 році знизився на 4,5%, а у 2023 році на 51,5%.

Підприємство у 2021 році мало дебіторську заборгованість в розмірі 27022 тис. грн. У 2022 році усі клієнти підприємства розрахувалися та було погашено усі довгострокові зобов'язання. Має місце кредиторська заборгованість, яка щороку зростає та свідчить залежність підприємства від зовнішніх стейкхолдерів. У 2023 році кредиторська заборгованість підприємства дещо знизилась.

Проведемо оцінку фінансових результатів діяльності підприємства (табл. 2.3).

Таблиця 2.3. – Оцінка фінансових результатів діяльності підприємства

Показники	Роки			Абс. відхил., тис. грн.		Відн. відхил., %	
	2021	2022	2023	2022р./2021р.	2023р./2022р.	2022р./2021р.	2023р./2022р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн.	1980540	1708310	1340754	-272230	-367556	-13,75	-21,52
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	1637087	1466394	1258750	-170693	-207644	-10,43	-14,16
Валовий прибуток, тис. грн.	343453	241916	82004	-101537	-159912	-29,56	-66,10
Інші операційні доходи, тис. грн.	44005	58304	100869	14299	42565	32,49	73,01
Адміністративні витрати, тис. грн.	54244	56673	100869	2429	44196	4,48	77,98
Витрати на збут, тис. грн.	110116	85460	52165	-24656	-33295	-22,39	-38,96
Інші операційні витрати, тис. грн.	74928	84840	254978	9912	170138	13,23	200,54
Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн.	148170	73247	181644	-74923	108397	-50,57	147,99
Фінансові витрати, тис. грн.	11203	39304	36568	28101	-2736	250,83	-6,96
Інші витрати, тис. грн.	-	-	-	-	-	-	-

Продовження таблиці 2.3

1	2	3	4	5	6	7	8
Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн.	138542	36056	(214941)	-102486	-250997	-73,97	-696,13
Витрати з податку на прибуток, тис. грн.	34910	17589	2848	-17321	-14741	-49,62	-83,81
Чистий фінансовий результат, тис. грн.	103632	18467	(217789)	-85165	-236256	-82,18	-1279,34

Проведений аналіз фінансових результатів діяльності підприємства показує погіршення результативності його функціонування. Як бачимо, виручка від реалізації продукції щорічно знижується. Собівартість реалізованої продукції теж знижується, проте меншими темпами ніж виручка від реалізації продукції. Зниження виручки від реалізації продукції негативно вплинуло на отримання валового прибутку підприємства, який у 2023 році становив 82004 тис. грн проти 343453 тис. грн у 2022 році.

Позитивним спостерігається щорічне зростання інших операційних доходів підприємства. Їх сума у 2021 році становила 44005 тис. грн, у 2022 році зросла і склала 100869 тис. грн. На підприємстві за досліджуваний період зростали адміністративні витрати. Водночас, щорічно знижувались витрати на збут продукції, що вказує на ефективну збутову політику підприємства.

У 2022 році на підприємстві значно зросли операційні витрати порівняно з іншими аналізованими періодами і склали 254978 тис. грн (фактично зросли удвічі в порівнянні з 2021 роком). Така динаміка показників вплинула на фінансові результати від операційної діяльності, які у 2021 році знизились на 50%, а у 2022 році суттєво зросли – на 147%. На підприємстві за період 2021–2022 років мали місце фінансові витрати, які у 2021 році знизились, а у 2022 році – зросли.

Аналіз чистого фінансового результату показує, що на противагу 2021 та 2022 рокам, у 2022 році підприємство було збитковим у розмірі 217789 тис. грн (рис. 2.1).

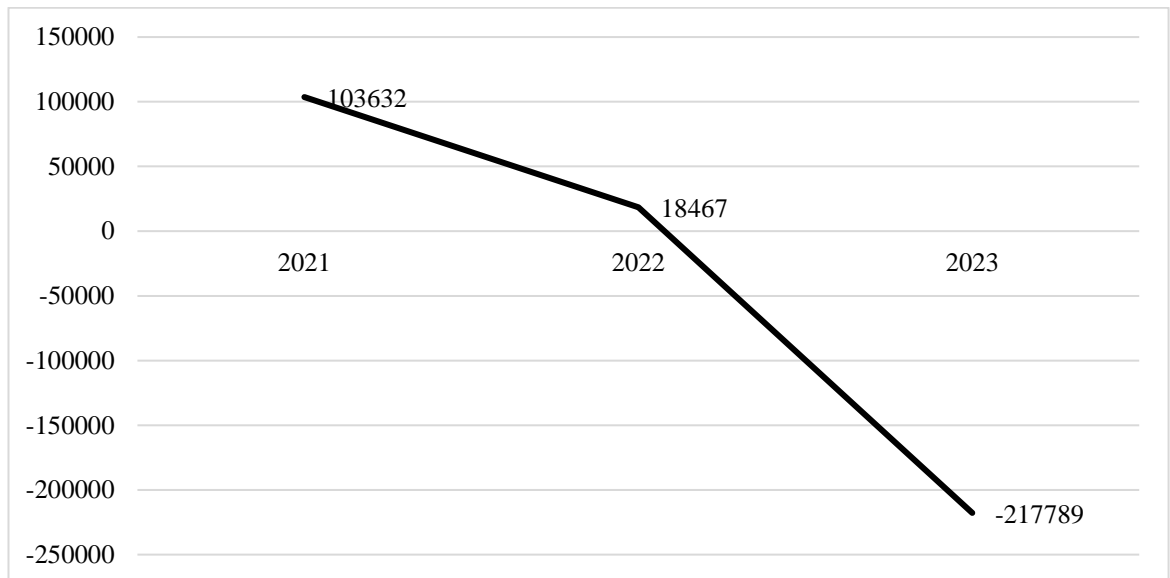

Рисунок 2.1. Динаміка чистого фінансового результату діяльності підприємства

Проведемо аналіз показників рентабельності діяльності підприємства (табл. 2.4).

Таблиця 2.4. – Аналіз показників рентабельності діяльності
ПрАТ «СКФ Україна»

Показники	Роки			Абс. відхил., тис. грн.		Відн. відхил., %	
	2021	2022	2023	2022р./2021р.	2023р./2022р.	2022р./2021р.	2023р./2022р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Власний капітал, тис. грн.	1121465	1187987	952764	66522	-235223	5,93	-19,80
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн.	1980540	1708310	1340754	-272230	-367556	-13,75	-21,52
Чистий фінансовий результат діяльності підприємства (збиток), тис. грн.	103632	18467	(217789)	-85165	-236256	-82,18	-1279,34
Активи підприємства, тис. грн.	1492899	1701690	1362020	208791	-339670	13,99	-19,96

Продовження таблиці 2.4

1	2	3	4	5	6	7	8
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	1637087	1466394	1258750	-170693	-207644	-10,43	-14,16
Середньорічна вартість нематеріальних активів і основних засобів, тис. грн.	543252	535190	509451	-8062	-25739	-1,48	-4,81
Середньорічні залишки оборотних засобів, тис. грн.	767274	863765	811414	96491	-52351	12,58	-6,06
Середньорічна вартість основних виробничих фондів (основного капіталу), тис. грн.	1310526	1398955	1320865	88429	-78090	6,75	-5,58
Рентабельність продаж, %	5,23	1,08	-16,24	-4,15	-17,32	-	-
Рентабельність активів, %	6,94	1,09	-15,99	-5,86	-17,08	-	-
Рентабельність власного капіталу, %	9,24	1,55	-22,86	-7,69	-24,41	-	-
Рентабельність продукції, %	6,33	1,26	-17,30	-5,07	-18,56	-	-
Рентабельність основних засобів, %	19,08	3,45	-42,75	-15,63	-46,20	-	-
Рентабельність виробництва, %	7,91	1,32	-16,49	-6,59	-17,81	-	-

Аналіз показників рентабельності показує, що підприємство було рентабельним у період 2021–2022 років. Однак, динаміка цих показників показує зниження рівня усіх видів рентабельності у 2022 році порівняно з 2021 роком. У 2023 році підприємство за усіма показниками було нерентабельне. Динаміка показників рентабельності підприємства наведена на рисунку 2.2.

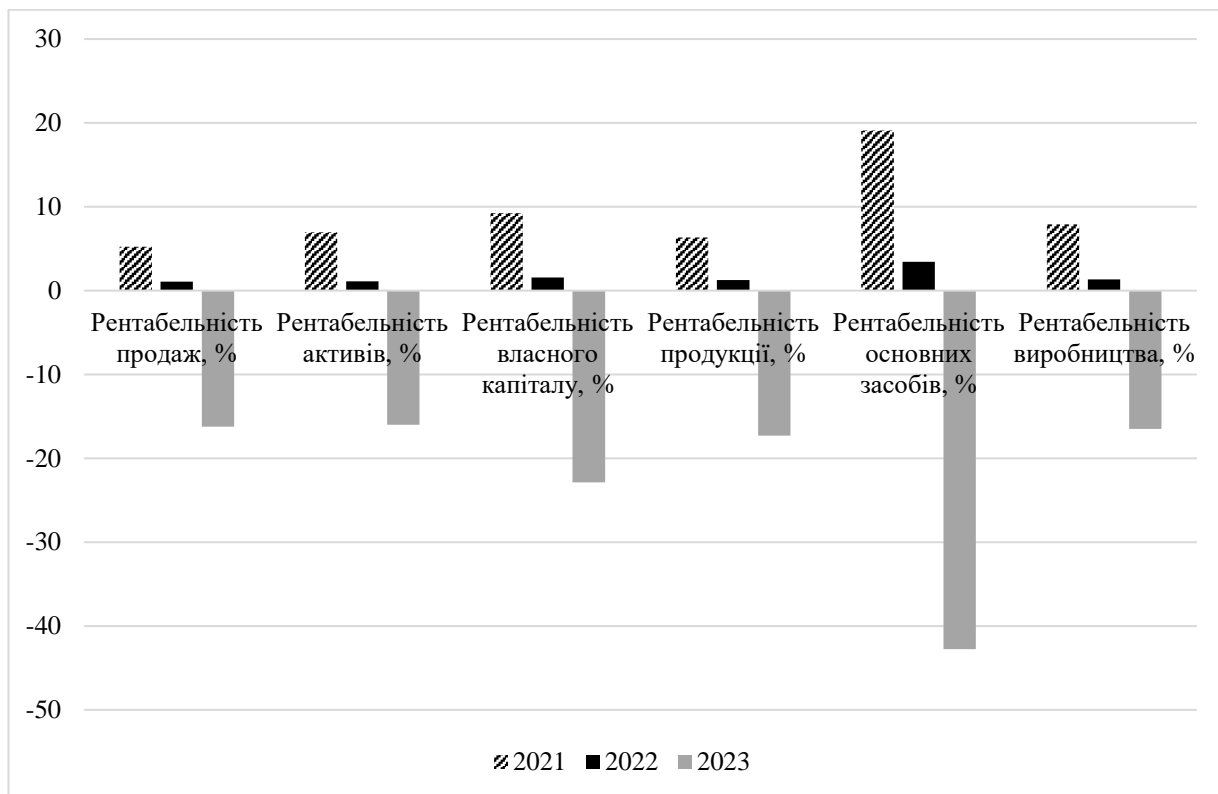

Рисунок 2.2. Динаміка показників рентабельності підприємства

Наведена динаміка показує погіршення економічної результативності діяльності підприємства.

2.2. Аналіз та оцінка фінансових потоків підприємства

Проведемо аналіз та оцінку фінансових потоків підприємства. Спочатку проведемо аналіз та оцінку фінансового стану підприємства.

Вихідні дані для аналізу показників фінансового стану ПрАТ «СКФ Україна» наведено у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5. – Вихідні дані для аналізу показників фінансового стану
ПрАТ «СКФ Україна»

Показники	Роки			Абс. відхил., тис. грн.		Відн. відхил., %	
	2021	2022	2023	2022р./ 2021р.	2023р./ 2022р.	2022р./ 2021р.	2023р./ 2022р.
Власний капітал підприємства, тис. грн.	1121465	1187987	952764	66522	-2140751	5,93	-180,20
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн.	1980540	1708310	1340754	-272230	-3049064	-13,75	-178,48
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	1637087	1466394	1258750	-170693	-2725144	-10,43	-185,84
Основні засоби підприємства, тис. грн.	543252	535190	509451	-8062	-1044641	-1,48	-195,19
Оборотні засоби підприємства, тис. грн.	767274	863765	811414	96491	-1675179	12,58	-193,94
Поточні зобов'язання, тис. грн.	263912	452617	342878	188705	-795495	71,50	-175,75
Запаси, тис. грн.	464258	565098	305171	100840	-870269	21,72	-154,00
Гроші та їх еквіваленти, тис. грн.	65847	151340	236595	85493	-387935	129,84	-256,33
Сума пасивів, тис. грн.	1492899	1701690	1362020	208791	-3063710	13,99	-180,04
Довгострокові зобов'язання, тис. грн.	107521	61086	66378	-46435	-127464	-43,19	-208,66
Позиковий капітал, тис. грн.	371434	513703	409256	142269	-922959	38,30	-179,67
Активи підприємства, тис. грн.	1492899	1701690	1362020	208791	-3063710	13,99	-180,04
Сума дебіторської заборгованості, тис. грн.	956	-	-	-	-	-	-

Вихідними даними для аналізу показників фінансового стану підприємства

є:

- власний капітал підприємства, який у 2021 році складав 1121465 тис. грн, а у 2023 році знизився до 952764 тис. грн;
- чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, який у 2021 році складав 1980540 тис. грн, а у 2023 році знизився до 1340754 тис. грн;
- собівартість реалізованої продукції, яка у 2021 році становила 1637087 тис. грн, у 2023 році знизилась до 1258750 тис. грн;
- основні засоби підприємства, вартість яких у 2021 році становила 543252 тис. грн, у 2023 році знизилась до 509451 тис. грн;
- оборотні засоби підприємства, вартість яких у 2021 році складала 767274 тис. грн, у 2023 році зросла до 811414 тис. грн;
- поточні зобов'язання підприємства, які за період 2021–2023 років зросли;
- запаси підприємства, які вартість яких знизилась за досліджуваний період;
- гроші та їх еквіваленти, які за аналізований період суттєво зросли із 65847 тис. грн. у 2021 році до 236595 тис. грн у 2023 році.
- довгострокові зобов'язання підприємства, які суттєво знизились за даний період;
- позиковий капітал підприємства, який у 2021 році становив 371434 тис. грн, у 2023 році зріс до 409256 тис. грн;
- сума дебіторської заборгованості підприємства, яка суттєво знизилась за цей період.

Розрахуємо та проведемо аналіз показників фінансового стану підприємства. Аналіз показників фінансового стану ПрАТ «СКФ Україна» наведено у таблиці 2.6.

Показниками, що характеризують фінансовий стан підприємства є показники ліквідності, платоспроможності, оборотності. Аналіз показників ліквідності показав наступне.

Таблиця 2.6. – Аналіз показників фінансового стану ПрАТ «СКФ Україна»

Показники	Роки			Абс. відхил., тис. грн.		Відн. відхил., %	
	2021	2022	2023	2022р./ 2021р.	2023р./ 2022р.	2022р./ 2021р.	2023р./ 2022р.
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,70	1,90	2,36	-3,6	0,46	-211,76	24,21
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,25	0,33	0,69	-0,58	0,36	-232,00	109,09
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,75	0,70	0,70	-1,45	0	-193,33	0,00
Коефіцієнт фінансової залежності	1,33	1,42	1,42	-2,75	0	-206,77	0,00
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,82	2,31	2,32	-3,13	0,01	-381,71	0,43
Коефіцієнт фінансового ризику	0,33	0,43	0,43	-0,76	0	-230,30	0,00
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,25	0,30	0,30	-0,55	-	-220,00	-
Коефіцієнт оборотності активів	1,33	1,00	1,65	-2,33	0,65	-175,19	65,00
Коефіцієнт оборотності запасів	3,53	3,02	4,39	-6,55	1,37	-185,55	45,36
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	2071,69	-	-	-	-	-	-
Коефіцієнт оборотності обігових коштів	2,58	1,98	1,65	-4,56	-0,33	-176,74	-16,67
Коефіцієнт оборотності основних засобів	3,65	3,19	2,63	-6,84	-0,56	-187,40	-17,55

Коефіцієнт поточної ліквідності (нормативне значення 1,5) за весь аналізований період відповідав пороговому значенню і дозволяє зробити висновок, що підприємство здатне покрити оборотними активами свої короткострокові пасиви, і таким чином, виконати свої зобов'язання. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (нормативне значення 0,3) за період 2021–2023 років знаходився в межах норми. Лише у 2021 році значення цього показника

становило 0,25, що не в повній мірі відповідало нормативному коефіцієнту, тобто відбулося зниження спроможності підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання. Це характеризує підприємство, яке спроможне негайно погасити свою короткострокову кредиторську заборгованість. Коефіцієнт фінансової незалежності підприємства (нормативне значення 0,5) вказує на залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування його господарської діяльності. Проте, незважаючи на це, на підприємстві спостерігається досить низький рівень фінансового ризику.

Коефіцієнт оборотності активів, нормативне значення якого прямує до збільшення з кожним роком зростає. Це є позитивним у роботі підприємства. Коефіцієнт оборотності запасів теж щорічно зростає, що є позитивним діяльності ПрАТ «СКФ Україна». Натомість, щорічно знижується коефіцієнт оборотності обігових коштів. У 2021 році значення цього показника складало 2,58 од., у 2023 році цей показник знизився до 1,65 од. Також, розраховані значення показників вказують на зниження коефіцієнту оборотності основних засобів підприємства із 3,65 од. у 2021 році до 2,63 од. у 2023 році. Відповідно, це свідчить про зниження ефективності використання основних та оборотних засобів підприємства.

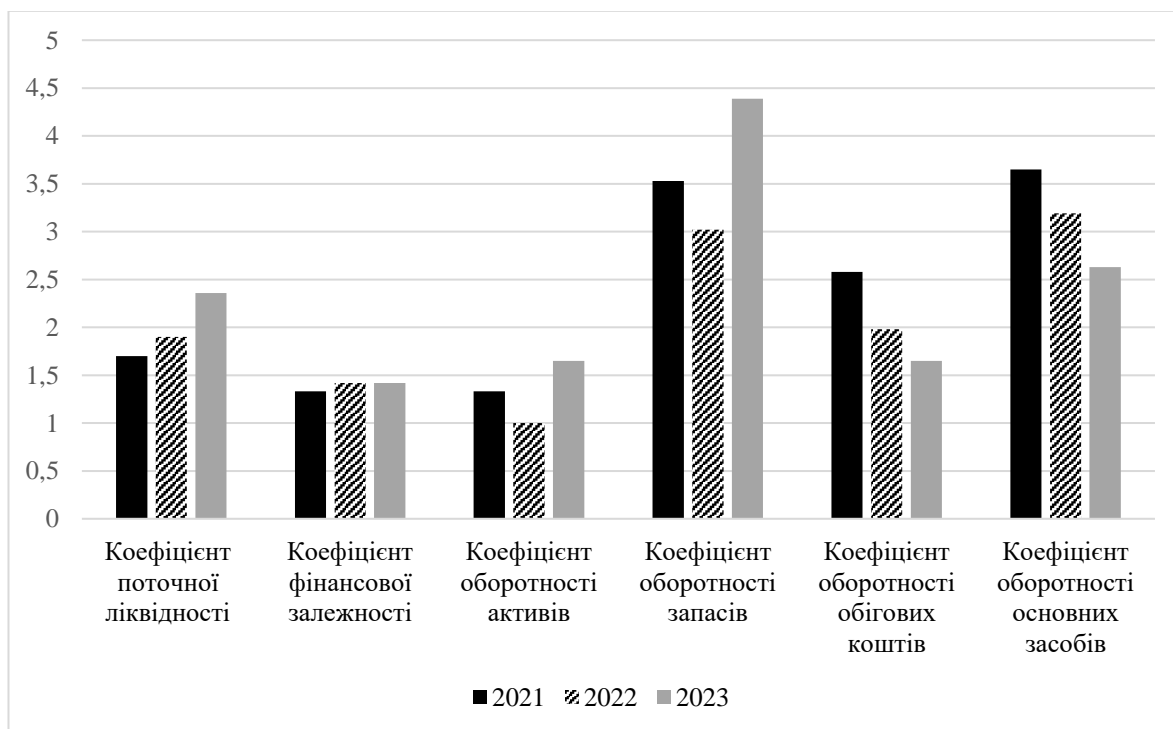

Рисунок 2.4. Динаміка коефіцієнтів фінансового стану підприємства

Аналіз вихідних показників якості фінансових потоків ПрАТ «СКФ Україна» наведено у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7. – Аналіз вихідних показників якості фінансових потоків
ПрАТ «СКФ Україна»

Показники	Роки			Абс. відхил., тис. грн.		Відн. відхил., %	
	2021	2022	2023	2022р./ 2021р.	2023р./ 2022р.	2022р./ 2021р.	2023р./ 2022р.
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн.	1980540	1708310	1340754	-272230	-367556	-13,75	-21,52
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	1637087	1466394	1258750	-170693	-207644	-10,43	-14,16
Витрати на збут, тис. грн.	110116	85460	52165	-24656	-33295	-22,39	-38,96
Адміністративні витрати, тис. грн.	54244	56673	100869	2429	44196	4,48	77,98
Інші операційні витрати, тис. грн.	74928	84840	254978	9912	170138	13,23	200,54
Інші витрати, тис. грн.	-	-	-	-	-	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн.	148170	73247	181644	-74923	108397	-50,57	147,99
Чистий фінансовий результат, тис. грн.	103632	18467	(217789)	-85165	-236256	-82,18	-1279,34

Чистий дохід від реалізації продукції протягом аналізованого періоду знижувався. У 2021 році він становив 1980540 тис. грн, у 2023 році він склав 1340754 тис. грн. Собівартість реалізованої продукції змінювалася такими ж темпами. У 2021 році вона становила 1637087 тис. грн, у 2023 році вона вже склала 1258750 тис. грн. Витрати на збут теж знизились за аналізований період. Фактично вони зазнали зниження майже на половину. Натомість, адміністративні

витрати та інші операційні витрати зростали за період 2021–2023 років. Відповідно, зростання таких витрат досить негативно вплинуло на чистий фінансовий результат діяльності підприємства. Якщо фінансових результат від операційної діяльності у 2023 році порівняно з 2021 роком зріс, то чистий фінансовий результат зазнав значного і різкого зниження. Можемо спостерігати збитковість підприємства у 2023 році порівняно із минулими періодами, де чистий збиток підприємства склав 217789 тис. грн.

Аналіз тенденцій показників, які характеризуються якість фінансових потоків підприємства показав, що в основному у 2021 та 2023 роках значення показників знижувались.

Аналіз показників якості фінансових потоків ПрАТ «СКФ Україна» наведено у таблиці 2.8.

Таблиця 2.8. – Аналіз показників якості фінансових потоків ПрАТ «СКФ Україна»

Показники	Роки			Абс. відхил., тис. грн.		Відн. відхил., %	
	2021	2022	2023	2022р./2021р.	2023р./2022р.	2022р./2021р.	2023р./2022р.
Позитивний фінансовий потік	1980540	1708310	1340754	-272230	-367556	-13,75	-21,52
Від’ємний фінансовий потік	1876375	1608527	1614597	-267848	6070	-14,27	0,38
Чистий фінансовий потік	104165	99783	-273843	-4382	-373626	-4,21	-374,44

Показниками якості фінансових потоків є позитивний фінансовий потік, від’ємний фінансовий потік та чистий фінансовий потік підприємства. Розрахунок цих показників показує, що позитивний фінансовий потік підприємства у 2021 році становив 1980540 тис. грн, у 2022 році він знизився на 13% і склав 1708310 тис. грн, а у 2023 році знову спостерігаємо його зниження на 21%. Що стосується від’ємного фінансового потоку, то відмічаємо дещо іншу ситуацію. У 2021 році від’ємний фінансовий потік становив 1876375 тис. грн, у 2022 році він знизився на 14% і склав 1608527 тис. грн. Проте, у 2023 році бачимо зростання від’ємного фінансового потоку на 0,38%, де він склав 1614597 тис. грн.

Все це негативно вплинуло на отримання підприємством чистого фінансового потоку за досліджуваний період, який щороку знижувався. У 2022 році чистий фінансовий потік підприємства знизився на 4% і становив 99783 тис. грн. У 2023 році значення цього показника було від'ємним, що вказує на збитковість підприємства у досліджуваному періоді.

Проведемо аналіз та оцінку результативності фінансового потоку підприємства. Для цього представимо вихідні показники результативності фінансових потоків ПрАТ «СКФ Україна» у таблиці 2.9.

Таблиця 2.9. – Аналіз вихідних показників результативності фінансових потоків ПрАТ «СКФ Україна»

Показники	Роки			Абс. відхил., тис. грн.		Відн. відхил., %	
	2021	2022	2023	2022р./2021р.	2023р./2022р.	2022р./2021р.	2023р./2022р.
Позитивний фінансовий потік, тис. грн.	1980540	1708310	1340754	-272230	-367556	-13,75	-21,52
Від'ємний фінансовий потік, тис. грн.	1876375	1608527	1614597	-267848	6070	-14,27	0,38
Сума оборотних активів, тис. грн.	767274	863765	811414	96491	-52351	12,58	-6,06
Дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн.	1980540	1708310	1340754	-272230	-367556	-13,75	-21,52
Кількість днів роботи, дн.	222	186	220	-36	34	-16,22	18,28
Ододенна виручка від реалізації продукції, тис. грн.	8921	9184	6094	263	-3090	2,95	-33,65

Можна зробити наступні висновки. Основними вихідними показниками оцінки результативності фінансового потоку підприємства є позитивний фінансовий потік, від'ємний фінансовий потік, оборотні активи, виручка від реалізації продукції, кількість днів роботи підприємства, ододенна виручка від реалізації продукції. Сума позитивного фінансового потоку щороку знижувалась. У 2021 році позитивний фінансовий потік підприємства становив 1980540 тис. грн, у 2023 році він знизився і склав 1340754 тис. грн. Від'ємний

фінансовий потік теж зазнав змін: у 2021 році він складав 1876375 тис. грн, у 2023 році він знизився і склав 1614597 тис. грн. Динаміка позитивного та негативного фінансового потоків підприємства наведена на рисунку 2.3.

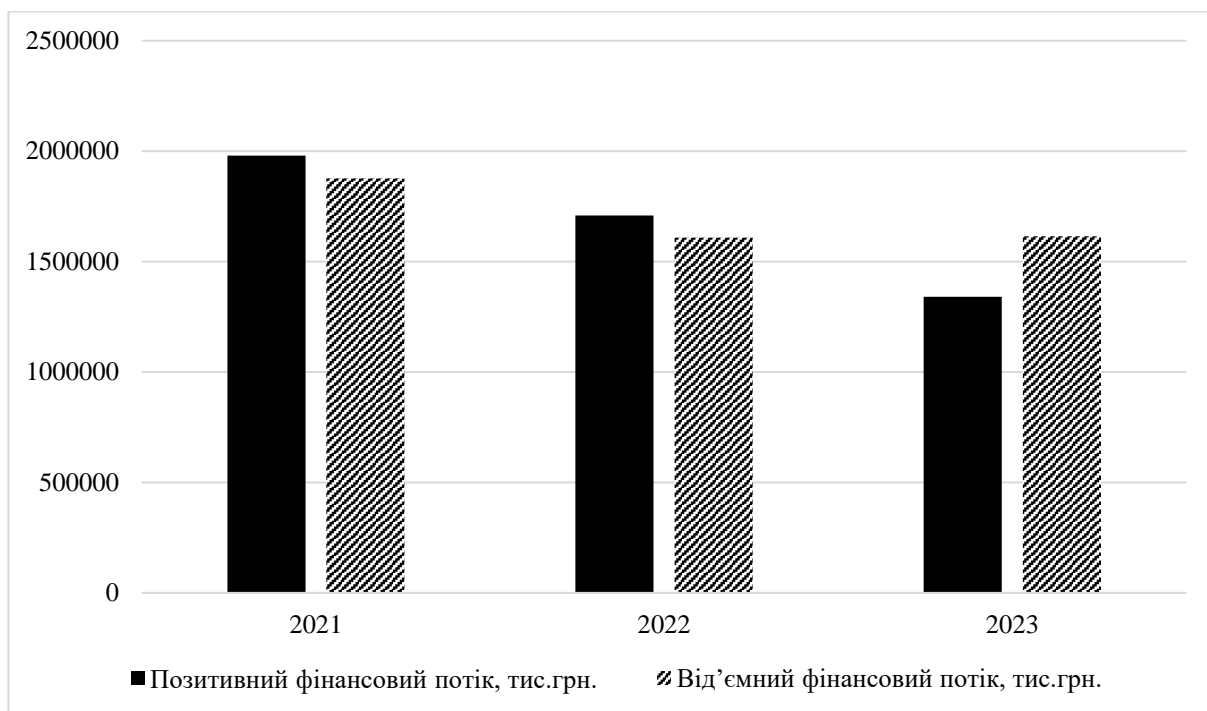

Рисунок 2.3. Динаміка позитивного та негативного фінансового потоків підприємства

Вартість оборотних активів підприємства у 2021 році становила 767274 тис. грн, у 2023 році склала 811414 тис. грн, таким чином відмічаємо їх зростання за цей період. Спостерігається щорічне зниження виручки від реалізації продукції, яка знизилась із 1980540 тис. грн у 2021 році до 1340754 тис. грн у 2023 році. Кількість днів роботи підприємства за досліджуваний період змінювалась. Якщо у 2021 році кількість днів роботи підприємства становила 222 дні, то у 2022 році внаслідок воєнного вторгнення на територію країни вона становила 186 дні, а у 2023 році – 220 днів. Обсяг одноденної виручки у 2023 році порівняно із базовим 2021 роком знизився.

Аналіз результативності фінансових потоків ПрАТ «СКФ Україна» наведено у таблиці 2.10.

Таблиця 2.10.– Аналіз результативності фінансових потоків

ПрАТ «СКФ Україна»

Показники	Роки			Абс. відхил., тис. грн.		Відн. відхил., %	
	2021	2022	2023	2022р./ 2021р.	2023р./ 2022р.	2022р./ 2021р.	2023р./ 2022р.
Чистий фінансовий потік	104165	99783	-273843	-4382	-373626	-4,21	-374,44
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	2,58	2,58	1,98	0	-0,6	0,00	-23,26
Середній період обороту оборотних активів	86	94	133	8	39	9,30	41,49
Коефіцієнт ліквідності фінансових потоків	1,06	1,06	0,83	0	-0,23	0,00	-21,70
Коефіцієнт притоку фінансових потоків	0,05	0,05	-0,20	0	-0,25	0,00	-500,00
Коефіцієнт окупності фінансового потоку	0,95	0,94	1,20	-0,01	0,26	-1,05	27,66
Коефіцієнт ефективності фінансового потоку	0,06	0,06	-0,17	0	-0,23	0,00	-383,33

Результати таблиці 2.10 дозволяють зробити висновок про низьку ефективність фінансових потоків підприємства. Про це свідчать наступні дані. Коефіцієнт оборотності оборотних активів коливався за досліджуваний період від 2,58 об. до 1,98 об. Як бачимо, відбулося зниження значення цього коефіцієнту. Середній період обороту оборотних активів підприємства коливався від 86 днів у 2021 році до 133 днів у 2023 році. Отож, відбулося зростання цього показника. За даними показниками можна вести мову про погіршення ефективності (результативності) використання оборотних активів підприємства.

Коефіцієнт ліквідності фінансових потоків, який характеризує рівень покриття від'ємних фінансових потоків позитивними фінансовими потоками мав негативну динаміку і щорічно знижувався. У 2021 році коефіцієнт ліквідності фінансового потоку становив 1,06 тобто на одну гривню від'ємного фінансового потоку припадало 6 грн. позитивного фінансового потоку (+6 грн. на кожен

одиницю вкладеного капіталу), то у 2023 році значення цього показника склало 0,86, де відбулося зменшення.

Коефіцієнт притоку фінансових потоків теж щорічно знижувався. У 2021 році він становив 0,05 од., у 2022 році він мав від'ємне значення і становив -0,2 од.

Коефіцієнт окупності фінансового потоку мав тенденцію до зростання і у 2023 році становив 1,2 од. Коефіцієнт ефективності фінансового потоку мав тенденцію до зниження. У 2021 році він складав 0,06 од., а у 2023 році знизився до -0,17 од. Таким чином, бачимо неефективність протікання фінансових потоків підприємства (рис. 2.4).

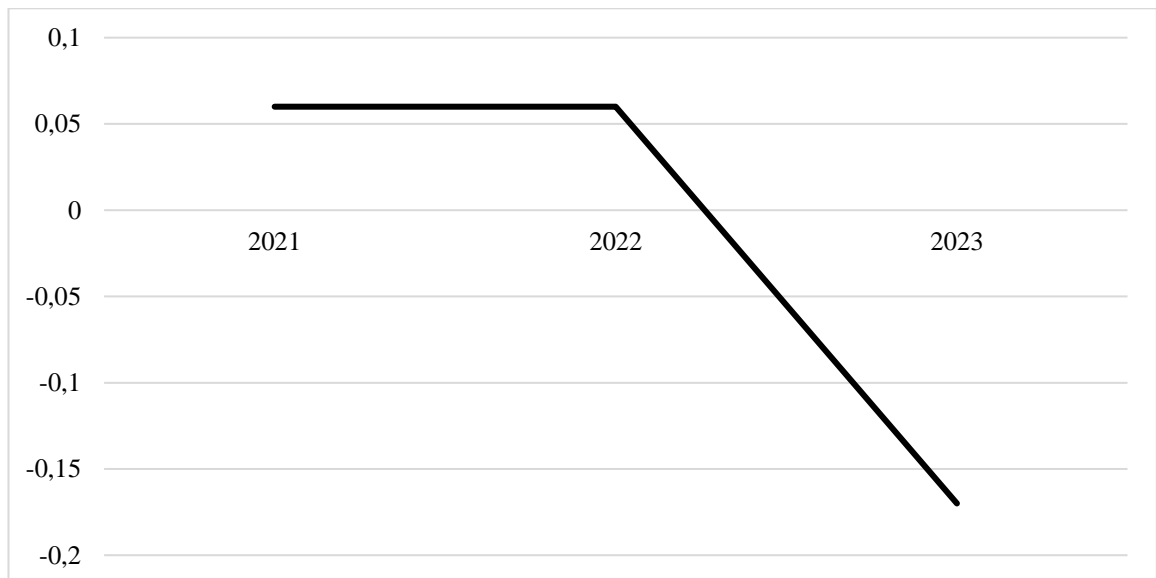

Рисунок 2.4. Динаміка ефективності фінансового потоку підприємства

У цілому, внаслідок збитковості підприємства у 2023 році, спостерігаємо від'ємне значення показників притоку та ефективності фінансового потоку. Від'ємний фінансовий потік був більшим за обсяг чистого фінансового потоку. Це вказує на зниження ефективності управління фінансовими потоками підприємства в цілому.

2.3. Комплексна оцінка ефективності управління фінансовими потоками підприємства

Проведемо комплексну оцінку ефективності управління фінансовими потоками підприємства. З цією метою розрахуємо такі показники ефективності управління фінансовими потоками як:

- напрямок руху фінансового потоку підприємства;
- швидкість руху фінансового потоку підприємства;
- вартість фінансового потоку підприємства.

Розраховані значення показників занесемо у таблицю 2.11.

Таблиця 2.11. – Оцінка ефективності управління фінансовими потоками підприємства за критеріями

Критерії	2021	Якісна зміна	2022	Якісна зміна	2023	Якісна зміна
Напрямок фінансового потоку	104165	+	99783	-	-273843	-
Швидкість руху фінансового потоку	86	+	94	-	133	-
Відносна вартість фінансового потоку	15,8	-	79,4	+	-5,8	-

Умовні позначення:

«+» - позитивна якісна зміна;

«-» - негативна якісна зміна.

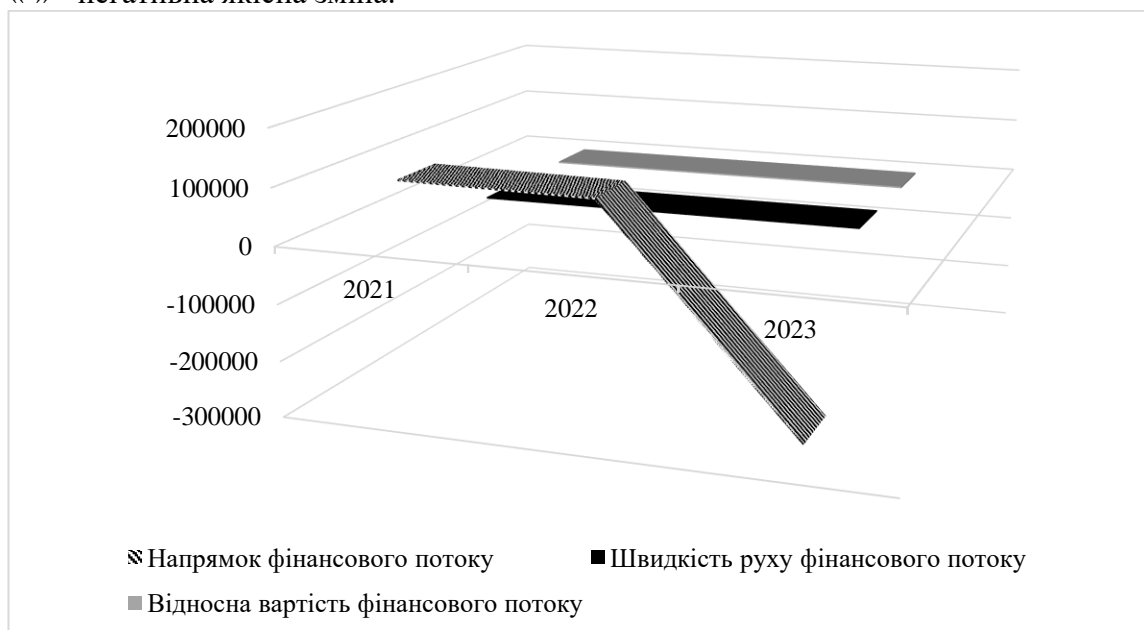

Рисунок 2.5. Динаміка показників ефективності управління фінансовими потоками підприємства

Таким чином, результати таблиці 2.11 показують, що відбувалася різна динаміка фінансового потоку підприємства. В основному, спостерігався негативний напрямок руху фінансового потоку підприємства, що свідчить про негативне значення чистого фінансового потоку на підприємстві. Причиною цього було перевищення від'ємного фінансового потоку над позитивним фінансовим потоком та отримання негативного значення чистого фінансового потоку підприємства.

Якісні позитивні зміни спостерігались у 2022 році порівняно з 2021 роком, 2023 рік вже характеризується негативними тенденціями ефективності руху фінансового потоку, зокрема щодо напрямку, швидкості та вартості фінансового потоку. Це свідчить про уповільнення руху фінансового потоку підприємства від початкового стану до кінцевого та характеризує негативну діяльність підприємства.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У кваліфікаційній роботі проведено теоретичні та прикладні дослідження управління фінансовими потоками підприємства. У першому розділі роботи досліджено сутність фінансових потоків підприємства, наведено класифікацію фінансових потоків підприємства та наведено схему управління фінансовими потоками підприємства. У роботі обґрунтовано, що цілеспрямований рух фінансових потоків дає можливість формувати власні доходи та витрати; супроводжувати рух матеріальних, інформаційних, людських та інших його потоків; забезпечувати здатність погашати свої поточні та довгострокові зобов'язання; розвивати власну фінансову спроможність. Проведено огляд літератури змісту поняття «фінансовий потік» підприємства. Проведені дослідження показали, що фінансовий потік підприємства представляє собою: цілеспрямований рух фінансових ресурсів підприємства; сукупність потоків доходів і витрат підприємства; якісні характеристики фінансового стану підприємства. Характеристиками фінансового потоку підприємства є: обсяг потоку – представляє собою вартісне вираження вхідного або вихідного фінансового потоку, який відображений на різних носіях; вартість потоку – представляє собою грошові витрати на проходження фінансового потоку; час і напрям потоку – представляє часовий горизонт (проміжок) та напрямок руху фінансового потоку [11]. Обґрунтовано, що фінансовий потік підприємства є об'єктом фінансового менеджменту підприємства, який підлягає аналізу та оцінці; управлінню та регулюванню з боку суб'єктів господарювання; виконує функцію формування, розподілу та використання фінансових ресурсів підприємства; видозмінює свою форму, вид, напрямок руху за різних умов середовища; визначає результативність діяльності підприємства.

У роботі обґрунтовано, що в процесі господарської діяльності підприємство оперує різними видами потоків, важливе місце серед яких займають фінансові потоки, які можуть бути різними за походженням, місцем виникнення, видом діяльності, призначенням тощо. Наведено класифікацію фінансових потоків

підприємства. Визначено, що кожен із вище наведених видів фінансових потоків відіграє свою роль у забезпеченні фінансової спроможності та стратегічного розвитку підприємства. Основне завдання підприємства полягає у тому, щоб оптимізувати використання різних видів фінансових потоків задля забезпечення його позитивного сальдо.

Наведено схему управління фінансовими потоками підприємства, яке представляє собою управлінський процес впливу суб'єкта управління на об'єкт управління з метою забезпечення його фінансової результативності. Запропонована схема управління фінансовими потоками підприємства включає в себе такі елементи як: суб'єкт та об'єкт управління фінансовими потоками, принципи управління фінансовими потоками, завдання управління фінансовими потоками, функції управління фінансовими потоками. Обґрунтовано, що суб'єктом управління фінансовими потоками підприємства є його керівники, або фінансові менеджери. Об'єктом управління фінансовими потоками підприємства є активи підприємства; власний та позиковий капітал; грошові кошти. Принципами управління фінансовими потоками підприємства є системність; стратегічна орієнтація фінансових потоків; інформаційність фінансових потоків; збалансованість фінансових потоків; динамічність та гнучкість фінансових потоків; варіативність прийняття управлінських рішень по оптимізації фінансових потоків; ефективність. Функціями управління фінансовими потоками підприємства є планування, організація, мотивація, аналіз та контроль.

У другому розділі роботи подано загальну характеристику підприємства та проаналізовано основні економічні показники його діяльності. Аналіз показав погіршення фінансово-економічних результатів діяльності підприємства за досліджуваний період. Особливо чітко ця тенденція прослідковується у 2022 році, де основною причиною погіршення становища підприємства є військове вторгнення на територію України та оголошення воєнного стану в країні, та у 2023 році внаслідок руйнування одного зі стратегічних цехів підприємства. Це призвело до гальмування та зупинки окремих видів діяльності підприємства та зниження рівня його прибутковості і рентабельності в цілому. Фактично

підприємство втратило свою фінансову спроможність та свій фінансовий потенціал. Спостерігається щорічне зниження вартості основних засобів підприємства. Зниження вартості основних засобів підприємства у 2022 а 2023 роках вплинуло на показник фондівддачі, яка знизилась. Наслідком цього є більші темпи зниження чистого доходу від реалізації продукції, аніж темпи зниження вартості основних засобів. На підприємстві спостерігається щорічне зниження чисельності персоналу. Відповідно, це негативно вплинуло на показник продуктивності праці, який у 2022 році знизився на 4,5%, а у 2023 році на 51,5%. Підприємство у 2021 році мало дебіторську заборгованість в розмірі 27022 тис. грн. У 2022 році усі клієнти підприємства розрахувалися та було погашено усі довгострокові зобов'язання. Мала місце кредиторська заборгованість, яка щороку зростає та свідчить залежність підприємства від зовнішніх стейкхолдерів. У 2023 році кредиторська заборгованість підприємства дещо знизилась.

Аналіз показників рентабельності показав, що підприємство було рентабельним у період 2021–2022 років. Однак, динаміка цих показників показала зниження рівня усіх видів рентабельності у 2022 році порівняно з 2021 роком. У 2023 році підприємство за усіма показниками було нерентабельне.

У роботі проведено оцінку фінансових потоків підприємства. Коефіцієнт поточної ліквідності за весь аналізований період відповідав пороговому значенню і дозволив зробити висновок, що підприємство здатне покрити оборотними активами свої короткострокові пасиви, і таким чином, виконати свої зобов'язання. Коефіцієнт абсолютної ліквідності за період 2021–2023 років знаходився в межах норми. Лише у 2021 році значення цього показника становило 0,25, що не в повній мірі відповідало нормативному коефіцієнту, тобто відбулося зниження спроможності підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання. Це характеризує підприємство, яке спроможне негайно погасити свою короткострокову кредиторську заборгованість. Коефіцієнт фінансової незалежності підприємства вказує на залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування його господарської діяльності. Коефіцієнт оборотності

активів, нормативне значення якого прямує до збільшення з кожним роком зростає. Це є позитивним у роботі підприємства.

Позитивний фінансовий потік підприємства щороку знижувався. Значення від'ємного фінансового потоку зростало. Все це негативно вплинуло на отримання підприємством чистого фінансового потоку за досліджуваний період, який щороку знижувався. У 2022 році чистий фінансовий потік підприємства знизився на 4% і становив 99783 тис. грн. У 2023 році значення цього показника було від'ємним, що вказує на збитковість підприємства у досліджуваному періоді. Коефіцієнт оборотності оборотних активів коливався за досліджуваний період від 2,58 об. до 1,98 об. Відбулося зниження значення цього коефіцієнту. Середній період обороту оборотних активів підприємства коливався від 86 днів у 2021 році до 133 днів у 2023 році. Отож, відбулося зростання цього показника. За даними показниками можна вести мову про погіршення ефективності (результативності) використання оборотних активів підприємства. Коефіцієнт ліквідності фінансових потоків, який характеризує рівень покриття від'ємних фінансових потоків позитивними фінансовими потоками мав негативну динаміку і щорічно знижувався. Коефіцієнт притоку фінансових потоків теж щорічно знижувався. Коефіцієнт окупності фінансового потоку мав тенденцію до зростання і у 2023 році становив 1,2 од. Коефіцієнт ефективності фінансового потоку мав тенденцію до зниження.

У цілому, відбувалася різна динаміка фінансового потоку підприємства. В основному, спостерігався негативний напрямок руху фінансового потоку підприємства, що свідчить про негативне значення чистого фінансового потоку на підприємстві. Причиною цього було перевищення від'ємного фінансового потоку над позитивним фінансовим потоком та отримання негативного значення чистого фінансового потоку підприємства. Якісні позитивні зміни спостерігались у 2022 році порівняно з 2021 роком, 2023 рік вже характеризується негативними тенденціями ефективності руху фінансового потоку, зокрема щодо напряму, швидкості та вартості фінансового потоку. Це свідчить про уповільнення руху фінансового потоку підприємства від

початкового стану до кінцевого та характеризує негативну діяльність підприємства.

Проведені аналітичні дослідження свідчать про необхідність пошуку напрямів удосконалення управління фінансовими потоками підприємства.

Основною метою удосконалення управління фінансовими потоками підприємства є забезпечення балансу між вхідними та вихідними фінансовими потоками, забезпечення позитивного сальдо фінансового потоку. Фактично мова йде про синхронизування вхідних та вихідних фінансових потоків підприємства. Баланс між вхідними та вихідними фінансовими потоками дозволяє підприємству забезпечити ліквідність та фінансову спроможність у поточному та перспективному періодах. Такий баланс передбачає, що вхідні фінансові потоки рівні, або більші за існуючу потребу підприємства у фінансових ресурсах для виконання своїх поточних зобов'язань. Вагоме місце у цих процесах належить фінансовому плануванню, в основі якого покладено формування платіжного календаря. Платіжний календар представляє собою план фінансових надходжень та фінансових витрат за певні періоди часу із зазначенням сальдо фінансового потоку.

Фінансовий календар у своїй структурі містить такі елементи:

- фінансові надходження;
- фінансові видатки;
- рівень перевищення фінансових надходжень на фінансовими видатками;
- рівень перевищення фінансових видатків над фінансовими надходженнями;
- залишок коштів на початок звітної періоду;
- залишок коштів на кінець звітної періоду.

Платіжний календар виконує наступні завдання:

- 1) «організація обліку обсягів надходження грошових коштів і їх витрат в певні проміжки часу;
- 2) управління платоспроможністю підприємства;

3) розробка заходів щодо запобігання виникнення дефіциту грошових коштів у певні проміжки часу;

4) розробка заходів щодо ефективного використання тимчасово вільних грошових коштів;

5) постійний контроль за своєчасністю надходження коштів, аналіз причин відхилення від графіків» [21].

Вихідними даними для розробки платіжного календаря є уся інформація, яка стосується фінансової діяльності підприємства, оплати праці, витрат на виробництво та реалізацію продукції, роботи із постачальниками, обсягів виробництва продукції, складування сировини та продукції, її транспортування, збуту, інвестування, роботи зі стейкхолдерами тощо.

Важливе місце в системі управління фінансовими потоками підприємства займає їх аналіз та оцінка, яка включає:

– аналіз та оцінку обсягів, структури та динаміки фінансових потоків підприємства. Це дозволяє визначити основні закономірності формування структури капіталу підприємства, обсягів вхідних та вихідних фінансових потоків;

– аналіз та оцінка джерел формування фінансових потоків. Тут важливим є дослідження структури вхідних фінансових потоків за напрямками надходжень та визначення місця кожного із джерел у загальному рейтингу надходжень;

– аналіз та оцінка напрямів вихідних фінансових потоків. Тут доцільно оцінити ті напрями, які є найбільш витратними для підприємства;

– аналіз та оцінка рівномірності протікання фінансових потоків;

– аналіз та оцінка збалансованості фінансових потоків підприємства;

– аналіз та оцінка показників, які характеризують ефективність протікання та управління фінансовими потоками підприємства;

– діагностика ефективності управління фінансовими потоками підприємства.

Варто зауважити, що функції управління фінансовими потоками теж потребують удосконалення у напрямі:

- розробки політики управління фінансовими потоками;
- формування інформаційної системи управління фінансовими потоками;
- проведення аналізу формування та структури фінансових потоків;
- проведення планування та прогнозування фінансових потоків.

Що стосується досліджуваного підприємства, то підвищення ефективності управління фінансовими потоками підприємства потребує реалізації наступних заходів:

1. Оптимізувати дебіторську та кредиторську заборгованості. Зростання дебіторської заборгованості є стримуючим чинником економічного зростання підприємства та негативно впливає на його фінансову спроможність. Тут важливим є скорочення термінів погашення дебіторської заборгованості.

2. Підвищення оборотності оборотних запасів підприємства за рахунок скорочення обсягів логістичних запасів на складах. Підприємству слід формувати власні логістичні запаси виходячи із потреб виробничої програми. Така оптимізація дозволить забезпечити ліквідність підприємства та оптимізувати грошові потоки підприємства.

3. Прогнозування необхідного обсягу вхідних та вихідних фінансових потоків задля забезпечення фінансової спроможності підприємства. Необхідно спрогнозувати ймовірні джерела надходження фінансових ресурсів на підприємство, а також його можливих витрат у перспективному періоді.

4. Удосконалення організації прискорення надходжень вхідних фінансових потоків та уповільнення вихідних фінансових потоків.

Поруч із цим, слід зауважити, що оптимізація процесів управління фінансовими потоками передбачає також використання буферних запасів, які використовуються «для компенсації затримок, пов'язаних з рухом матеріалів, для ослаблення залежності споживача від постачальника, для забезпечення можливості закупівлі продукції, а також її виробництва партіями оптимального розміру [22]) та транспортних запасів (матеріальні ресурси, що знаходяться в

процесі переміщення між суб'єктами ринку – товаровиробниками, підприємствами оптової та роздрібною торгівлі [22]); перепроєктування глобальної логістичної мережі; встановлення нових параметрів для критичних меж ланцюга постачання; активізація управління постачальниками; наскрізний менеджмент логістичного ланцюга; управління фінансовими ризиками; планування діяльності на основі інноваційних технологій, прогнозування та моделювання» [23].

На підприємстві планується частково відновити основний цех по виготовленню підшипників. Це дозволить збільшити надходження вхідних фінансових потоків та забезпечити отримання чистого фінансового результату діяльності підприємства. Завдяки широкому асортименту продукції компанія пропонує різноманітні підшипники для різних галузей промисловості, що охоплюють машинобудування, сільське господарство, енергетику та транспорт. Використання підшипників SKF у широкому спектрі галузей української економіки, включаючи машинобудування, сільське господарство, енергетику та транспорт, визначається не лише якістю і надійністю цих продуктів, але й впливає на безперебійну функціонування зазначених галузей та загальний розвиток економіки України.

Реалізація відновлення цеху може відбуватися за різними сценаріями:

– оптимістичним сценарієм, де відновлення виробничого цеху триватиме протягом декількох місяців. Проте, розвиток такого сценарію можливий лише за умови припинення воєнних дій в країні та швидкого надходження інвестиційних ресурсів;

– реалістичним сценарієм – відновлення виробничого цеху може відбуватися до одного року. Однак, вважаємо, що реалізація такого сценарію теж потребує припинення воєнних дій, стабілізацію економіки країни, однак враховуючи ті труднощі, які будуть спостерігатися у повоєнний період;

– песимістичним сценарієм – відновлення виробничого цеху триватиме більше одного року. Розвиток такого сценарію може відбуватися в умовах

воєнного стану, наявних труднощів із фінансуванням, обмеженим бюджетом фінансування, складної економічної та політичної ситуації в країні в цілому.

Подальший прогноз зробимо виходячи із реалістичного сценарію, де виручка від реалізації продукції зросте на 20%. Таким чином, виручка від реалізації продукції за роками реалізації проекту становитиме:

1 рік – 1608904 тис. грн;

2 рік – 1930685 тис. грн;

3 рік – 2316822 тис. грн;

4 рік – 2780187 тис. грн.

Прогнозуємо зменшення витрат на виробництво і реалізацію продукції підприємства, які будуть зростати значно меншими темпами, аніж до 2023 року. Отож, прогноз собівартості продукції виглядатиме наступним чином:

1 рік – 1321687 тис. грн;

2 рік – 1387771 тис. грн;

3 рік – 1457160 тис. грн;

4 рік – 1530018 тис. грн.

Відповідно, валовий прибуток за періодами реалізації проекту становитиме:

1 рік: $1608904 - 1321687 = 287217$ тис. грн.;

2 рік: $1930685 - 1387771 = 542914$ тис. грн;

3 рік: $2316822 - 1457160 = 859662$ тис. грн;

4 рік: $2780187 - 1530018 = 1250169$ тис. грн.

Прогнозуємо інші витрати підприємства (адміністративні витрати, витрати на збут, фінансові витрати, інші операційні витрати), які увійдуть у склад від'ємного фінансового потоку підприємства:

- 1 рік – 453471 тис. грн;
- 2 рік – 462541 тис. грн;
- 3 рік – 467166 тис. грн;
- 4 рік – 471838 тис. грн.

Розрахуємо позитивний фінансовий потік підприємства:

- 1 рік – $1608904 + 110956 = 1719860$ тис. грн;
- 2 рік – $1930685 + 122051 = 2052736$ тис. грн;
- 3 рік – $2316822 + 134256 = 2451078$ тис. грн;
- 4 рік – $2780187 + 147682 = 2927869$ тис. грн.

Від’ємний фінансовий потік становитиме:

- 1 рік: $1321687 + 453471 = 1775158$ тис. грн;
- 2 рік: $1387771 + 462541 = 1850312$ тис. грн;
- 3 рік: $1457160 + 467166 = 1924326$ тис. грн;
- 4 рік: $1530018 + 471838 = 2001856$ тис. грн.

Таким чином, проведемо розрахунок чистого фінансового потоку реалізації проєкту:

- 1 рік: $1719860 - 1775158 = -55298$ тис. грн;
- 2 рік: $2052736 - 1850312 = 202424$ тис. грн;
- 3 рік: $2451078 - 1924326 = 526752$ тис. грн;
- 4 рік: $2927869 - 2001856 = 926013$ тис. грн.

Проведені розрахунки показують, що у перший рік реалізації проєкту підприємство отримає від’ємний фінансовий потік, проте у подальших періодах його реалізації спостерігається позитивне значення фінансового потоку.

Відповідно, прогнози значення показників ефективності управління фінансовими потоками підприємства становитимуть:

коефіцієнт ліквідності фінансового потоку:

$$1 \text{ рік} - 1719860/1775158 = 0,96;$$

$$2 \text{ рік} - 2052736/1850312 = 1,11;$$

$$3 \text{ рік} - 2451078/1924326 = 1,27;$$

$$4 \text{ рік} - 2927869/2001856 = 1,46.$$

коефіцієнт окупності фінансового потоку:

$$1 \text{ рік} - 1775158/1719860 = 1,04;$$

$$2 \text{ рік} - 1850312/2052736 = 0,90;$$

$$3 \text{ рік} - 1924326/2451078 = 0,78;$$

$$4 \text{ рік} - 2001856/2927869 = 0,68.$$

коефіцієнт ефективності фінансового потоку:

$$1 \text{ рік} - -55298/1775158 = -0,03;$$

$$2 \text{ рік} - 202424/1850312 = 0,11;$$

$$3 \text{ рік} - 526752/1924326 = 0,27;$$

$$4 \text{ рік} - 926013/2001856 = 0,46.$$

Таким чином, запропонований проєкт часткового відновлення виробничого цеху дозволить підприємству у плановому періоді вийти зі збиткового стану та отримати чистий фінансовий потік.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ

1. Майборода О.В. Управління фінансовими потоками підприємства: автореф. Дис.. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.04.01. «Фінанси, грошовий обіг і кредит». Суми, 2006. 22 с.
2. Черевко В.О. Методологія формування та управління фінансовими потоками регіону: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.10.01 «Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. Київ, 2006. 22 с.
3. Васюренко О.В. Банківські операції: навч. посібник. Київ: Знання, 2000. 243 с.
4. Концева В.В., Костенко С.С. Фінансові потоки в логістичних системах. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vntu/2009_19_1/pdf/85/PDF.
5. Петіна Л.В. Управління фінансовими потоками сільськогосподарських підприємств. *Облік і фінанси України*. 2011. №2. С. 117–122.
6. Ботвіна Н.О. Механізм формування й реалізації фінансової політики в умовах кризових деформацій економічного простору. *Облік і фінанси АПК*. 2011. №1. С. 140–146.
7. Галицький О.М. Теоретичні основи формування фінансових потоків. *Облік і фінанси АПК*. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/teoretichni-osnovi-formuvannya-finansovih-potokiv.html>
8. Мороз Л.І. Моделювання матеріально-фінансових потоків внутрішньовиробничих логістичних систем з регенерацією URL: http://archive.nbu.gov.ua/portal-/natural/vnulp/Ekonomika/2009_640/51.pdf.
9. Школьник І.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. Суми: Університетська книга, 2008. 342 с.
10. Гейко М.П. Сутність та підходи до визначення поняття «фінансові потоки». 2013. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/4422/1/%D0%93%D0%B5%D0%B9%D0%BA%D0%BE%20%D0%9C.%D0%9F.%20%D0%A1%D0%A3%D0%A2%D0%9D%D0%86%D0%A1%D0%A>

[2%D0%AC%20%D0%A2%D0%90%20%D0%9F%D0%86%D0%94%D0%A5%D0%9E%D0%94%D0%98%20%D0%94%D0%9E%20%D0%92%D0%98%D0%97%D0%9D%D0%90%D0%A7%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF%20%D0%9F%D0%9E%D0%9D%D0%AF%D0%A2%D0%A2%D0%AF%20%D0%A4%D0%86%D0%9D%D0%90%D0%9D%D0%A1%D0%9E%D0%92%D0%86%20%D0%9F%D0%9E%D0%A2%D0%9E%D0%9A%D0%98.pdf.](#)

11. Коцюрба О.Ю., Грешнікова М.О. Фінансові потоки підприємства: сутність, класифікація та шляхи оптимізації. *Наукові записки*. 2012. Вип.12. Част. II. URL: <https://core.ac.uk/download/84825218.pdf>.

12. Бондаренко О.С. Класифікація фінансових потоків у контексті логістично-орієнтованого управління. *Агросвіт*. 2015. №10. С. 14–21. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=1883&i=2>.

13. Головка Т.В. Класифікація грошових потоків підприємств торгівлі. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. №2. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/2_ukr/44.pdf.

14. Клименко О.В. Теоретичне визначення та класифікація грошових потоків підприємства. *Ефективна економіка*. 2013. №9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2336>.

15. Юдіна С.В., Павленко І.В., Дробот А.С. Класифікація грошових потоків та їх вплив на фінансову стійкість підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2020. Випуск 48. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/48_2020_ukr/49.pdf.

16. Колісник О.П., Замогильна А.В. Грошові потоки: сутність, класифікація та їх оптимізація в процесі управління. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics»*. 2018. №10. С. 60–65. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/10-2018/kolisnyk.pdf>.

17. Мельникова К.В. Фінансові потоки в логістичних системах: конспект лекцій. Харків. Вид-во ХНЕУ, 2008. 84 с.

18. Бондаренко О.С. Класифікація фінансових потоків у контексті логістично-орієнтованого управління. *АГРОСВІТ*. 2015. №10. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/10_2015/4.pdf.

19. Пасінович І.І., Сич О.А. Сучасні підходи до управління фінансовими потоками суб'єктів господарювання. *Ефективна економіка*. 2015. №3. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/56.pdf>.

20. Васьківська К.В., Сич О.А. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. Львів: Ліга Прес, 2018. 218с.

21. Литвин І.С., Іващенко А.І. Шляхи удосконалення системи управління грошовими потоками. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. №2. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8ed43973-b5de-4d0c-af0e-0b63ab932112/content>.

22. Луценко І.С. Логістичне управління запасами. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 69 с.

23. Кустріч Л.О. Управління фінансовими потоками в логістичних системах у посткризовий період. *ЕКОНОМІКА ТА СУСПІЛЬСТВО*. 2022. Вип. №45. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1934/1862>.

Додатки